

Sygn. akt: VU 1966/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 września 2014 roku

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 września 2014 r. w Legnicy

sprawy z wniosku E. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wyrównanie emerytury za okres od 01.09.2008 r. do 30.09.2011 r.

na skutek odwołania E. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 6 lutego 2014 roku

znak (...)

oddala odwołanie

Sygn. akt VU 1966/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 06 lutego 2014 r. – znak (...) – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. – po rozpoznaniu wniosku z dnia 13 stycznia 2014r. odmówił wnioskodawcy E. T. wypłaty wyrównania emerytury za okres od 01 września 2008r. do 30 września 2011r.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał ,iż brak podstaw do uwzględnienia wniosku ubezpieczonego , gdyż tylko na wniosek osoby zainteresowanej następowała wypłata emerytura , która podlegała zawieszeniu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego przez emeryta bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą ,na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury .

W odwołaniu od wyżej wskazanej decyzji E. T. wniósł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do wyrównania emerytury od dnia 01 października 2011r. do 21 listopada 2012r.

W uzasadnieniu odwołania skarżący podniósł dodatkowo ,iż nie został pouczone przez ZUS , że ma prawo złożyć wniosek o wypłatę emerytury , pozostając w stosunku pracy .

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołanie , podtrzymując w całości argumenty zawarte w załączniku do zaskarżonej decyzji .

Dodatkowo wskazano ,iż E. T. z wnioskiem o wypłatę świadczenia wystąpił w dniu 24 września 2012 i od dnia 01 września 2012r. organ rentowy podjął wypłatę świadczenia .

Sąd ustalił następujący stan faktyczny w sprawie:

Decyzją z dnia 30 września 2008 r.- znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przyznał E. T. prawo do emerytury od 01 września 2008 r.

Na dzień przyznania tego świadczenia wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w L. , które to zatrudnienie kontynuował nieprzerwanie od dnia 12 maja 2003r.

Wypłata emerytury została zawieszona , gdyż ubezpieczony kontynuował zatrudnienie

- bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy - z pracodawcą , na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed datą nabycia prawa do emerytury, stwierdzonego decyzją organu rentowego .

W w/w decyzji organ rentowy zawarł pisemne pouczenie , że ” w celu podjęcia wypłaty emerytury należy przedłożyć w Oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury ” (karta 71 akt emerytalnych) .

W decyzji z dnia 05 listopada 2008r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeliczył - na wniosek z dnia 30 października 2008r. – emeryturę poprzez doliczenie do stażu pracy dalszego okresu zatrudnienia wskazanych w legitymacji ubezpieczeniowej.

We wniosku z 30 października 2008r. E. T. nie złożył wniosku o podjęcie wypłaty zawieszony emerytury .

W w/w decyzji z dnia 05 listopada 2008r. organ rentowy pouczył skarżącego , że emerytura podlega zawieszeniu , gdyż kontynuuje on zatrudnienie i w celu podjęcia wypłaty należy złożyć w Oddziale ZUS wniosek .

Takie same pouczenia zawarte były w kolejnych decyzjach wydanych przez organ rentowy w następstwie złożonych wniosków o przeliczenie emerytury z uwzględnieniem nowej kwoty bazowej i zaliczeniem do stażu ubezpieczonego kolejnego okresu ubezpieczenia z tytułu umowy o pracę . Decyzje te wydane zostały : 30 marca 2010r. i 18 marca 2011r.

W kolejnych decyzjach o przeliczeniu emerytury ZUS zawarł pouczenie dotyczące przyczyn zawieszenia wypłaty emerytury i konieczności złożenia wniosku o wypłatę wraz ze świadectwem potwierdzającym fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą , na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury .

Dnia 24 września 2012r. E. T. złożył w ZUS O/ L. świadectwo pracy o rozwiązaniu z dniem 22 września 2012r. umowy o pracę .

W decyzji z dnia 26 września 2012r. organ rentowy organ rentowy podjął wypłatę świadczenia od dnia 01 września 2012r.

W dniu 05 stycznia 2014r. E. T. złożył wniosek o zwrot emerytury wraz z odsetkami, poczynając od dnia 01 września 2008r.

Rozpoznając powyższy wniosek ZUS Oddział w L. wydał zaskarżoną decyzję

(niesporne- akta emerytalne wnioskodawcy k.71,82,117,133,147,149,157-159).)

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie .

Zgodnie z treścią art. 133 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) w razie ponownego ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości, przyznane lub podwyższone świadczenie wypłaca się, poczynając od miesiąca , w którym powstało prawo do świadczenia , nie wcześniej jednak niż od miesiąca , w którym zgłoszono wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy .

Ustawa z dnia 21 listopada 2008r. o emeryturach kapitałowych (Dz.U. Nr 228, poz. 1507) uchyliła ust. 2a w art. 103 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS . Oznaczało to , że emerytura podlegała zawieszeniu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego przez emeryta bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą ,na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury . Podjęcie wypłaty emerytury następowała na wniosek osoby zainteresowanej .

Analizując akta emerytalne wnioskodawcy sąd uznał , że ZUS O/ L. prawidłowo w decyzji z dnia 26 września 2012r. podjął wypłatę emerytury , gdyż skarżącego dopiero w dniu 24 września 2012r. złożył świadectwo pracy o rozwiązaniu stosunku pracy – mimo wcześniejszych prawidłowych pouczeń przez organ rentowy, przedstawionych w ustaleniach faktycznych niniejszego uzasadnienia .

Odnosząc się do argumentów E. T. zawartych we wniosku z dnia 05 stycznia 2014r. (karta 157 akt ubezpieczeniowych) wskazać należy , że wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny (sygn. akt K 2/12) orzekł, iż art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Sentencja wyroku została ogłoszona w dniu 22 listopada 2012 r. w Dz. U. poz. 1285.

Ponadto wskazać należy ,iż żądanie wypłaty wyrównania emerytury od dnia 01 września 2008r. do 30 września 2011r. nie zasługuje na uwzględnienie dodatkowo z następujących przyczyn :

Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 13 listopada 2012r. w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdził, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - był w okresie od 08.01.2009 r. do 31.12.2010 r., a więc po uchyleniu w/w art. 103 ust 2a ustawy emerytalnej, a przed wejściem w życie art. 103 a tej ustawy, natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od dnia 01.01.2011 r.

W tym miejscu wskazać należy ,iż Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 lipca 2011 r., sygn. akt III UK 132/11: „ Utrwalony jest pogląd Sądu Najwyższego co do tego, iż przepis prawny uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją nie może być stosowany przez sądy i inne organy w odniesieniu do stanów faktycznych sprzed ogłoszenia orzeczenia Trybunału (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2000 r., III ZP 27/00, OSNAPiUS 2001, nr 10, poz. 331 oraz wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 5 września 2001 r., II UKN 542/00, OSNP 2003, nr 2, poz. 36, z dnia 12 czerwca 2002 r., II UKN 419/01, OSNAPiUS 2002, nr23, poz. 58, z dnia 27 września 2002 r., II UKN581/01, OSNP 2003, nr 23, poz. 581, z dnia 18 grudnia 2002 r., IPKN 668/01, OSNP 2004, nr 3, poz. 47 oraz z dnia 21 listopada 2006 r., II PK 42/06” . Podkreślić należy, że powyższe stanowisko gwarantuje w pełni realizację zasady demokratycznego państwa prawnego — ochrony praw nabytych, która ma szczególne znaczenie w przypadku prawa do emerytury, Jak zauważa Trybunał Konstytucyjny „ W orzecznictwie konstytucyjnym przyjmuje się, że prawa emerytalne są co do zasady prawami nabytymi słusznie (orzeczenie TK z 11 lutego 1992 r., sygn. K 14/91, OTK w 1992 r., cz. I, poz. 7, s. 93-148) i jedynie w wyjątkowej sytuacji można uznać, że zostały nabyte z naruszeniem zasady sprawiedliwości (orzeczenie TK z 22 sierpnia 1990 r., sygn. K 7/90, OTK w 1990 r., poz. 5, s. 42-58)” (por. wyrok TK z dnia 24 lutego 2010 r., sygn. akt K 6/09).

Nie może bowiem umknąć uwadze fakt, iż niekonstytucyjny przepis art. 28 ustawy nowelizującej jest przepisem przejściowym. Miał on bowiem na celu rozciągnięcie mocy obowiązującej „nowych” przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (wprowadzonych art. 6 ustawy nowelizującej) na stany faktyczne i prawne ustalone przed tą datą. Zatem w istocie, za niekonstytucyjny został uznany przepis, który miał moc retroaktywną. Stąd też logiczną konsekwencją utraty mocy obowiązującej przez ten przepis jest jego derogacja ze skutkiem ex tunc. W odniesieniu do takiej sytuacji „moc odzyskuje” zatem poprzedni stan prawny ze skutkiem wstecznym.

Zatem szczególnie charakter uchylonego przepisu przemawia za wyjątkowym „rozciągnięciem” skutku prawnego wskazywanego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, co pozostaje w zgodzie z poglądami na tę kwestię Sądu Najwyższego (vide: przytoczone orzeczenia) oraz doktryny (por. w szczególności M. Safjan, Skutki prawne orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego, tekst wystąpienia wygłoszonego w Komitecie Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk 6 stycznia 2003 r.). Nie jest w tym wypadku wystarczające odwołanie się tylko do art. 190 ust. 3 Konstytucji RP (podobnie np. wyrok SA w Lublinie z dnia 28 lutego 2013 r., sygn. akt III AUa 1155/12). To nie woła Trybunału Konstytucyjnego, który ewentualnie w orzeczeniu mógłby wskazać retroaktywny skutek swego rozstrzygnięcia, ma w tym wypadku decydujące znaczenie.

Konsekwencją powyższych ustaleń jest przyjęcie, że „stan prawny w zakresie prawa do wypłaty emerytury dla osób, które nabyły prawo do tego świadczenia bez rozwiązania stosunku pracy (gdy przepisy nie wymagały rozwiązania stosunku pracy) zmienił się z dniem ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego w ten między innymi sposób, że z dniem tym ustało domniemanie konstytucyjności przepisu art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., a w rezultacie sądy orzekające w sprawie takiej, jak sprawa ubezpieczonej powinny uczynić wszystko, co leży w zakresie ich kompetencji, aby przywrócić stan zgodny z Konstytucją (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2009 r., III UK 96/08, LEX nr 1001327)” (tak m.in. wyrok SA w Gdańsku z dnia 13 marca 2013 r., sygn. akt III AUa 665/12).

Powyższe prowadzi do wniosku, że w takiej sytuacji „należało dokonać rekonstrukcji stanu prawnego powracając do stanu, jaki istniał zanim do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodano przepis art. 3 a cyt. ustawy, umożliwiający zawieszenie prawa do emerytury w sytuacji nie rozwiązania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą” (tak: wyrok SA w Lublinie z dnia 14 lutego 2013 r., sygn. akt 1162/12).

W powyższej sprawie nie może także umknąć treść art. 316 § 1 k.p.c. Sąd ma bowiem obowiązek wydać wyrok biorąc za podstawę stan rzeczy (a zatem stan faktyczny i prawny) istniejący w chwili zamknięcia rozprawy. Stan faktyczny jest jasny, wynika on bowiem z przedłożonych w sprawie dokumentów, zaś stan prawny (przynajmniej na chwilę złożenia odwołania) został ukształtowany wielokrotnie przywoływanym wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego. Stąd też nie powinny budzić wątpliwości przytoczone, jednolite ustalenia sądów powszechnych. W tymże stanie prawnym norma art. 28 ustawy nowelizującej pozostająca w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie obejmuje tylko osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., a do kręgu tych ubezpieczonych nie zalicza się skarżąca.

E. T. nabył prawo do emerytury na mocy prawomocnej decyzji organu rentowego od dnia 01 września 2008r.

W niniejszej sprawie decydujące znaczenie mają daty przyznania prawa do świadczenia stwierdzone w prawomocnych decyzjach organu uprawniającego do przyznania tego świadczenia, a nie faktyczna data spełnienia przez stronę warunków do ubiegania się o przyznanie tego prawa lub realizacja tych świadczeń poprzez ich wypłatę.

Reasumując sąd – na podstawie art. 477 (14 indeks górny) k.p.c. oddalił odwołanie, gdyż nie było podstaw do jego uwzględnienia z przyczyn wymienionych w niniejszym uzasadnieniu.